

Nr 138.

Av herr **Ekman, Carl Gustaf, m. fl.**, om *åvägabringande av utredning och förslag rörande brännvinsförsäljningsbolagens befriande från kommunal skattskyldighet.*

Vid 1916 års riksdag väcktes förslag i motion II: Nr 165, att bolag, som enligt bestämmelserna i 12, 14 och 15 §§ av kungl. förordningen av den 9 juni 1905 uteslutande har till ändamål att idka handel med brännvin, skulle befrias från erläggande av inkomstbevillning för vinst å rörelse.

Bevillningsutskottet avstyrkte med tio röster mot nio bifall till motionen, bland annat med motivering, att frågan borde bedömas i sammanhang med statens skattskyldighet till kommunerna, och, då det kunde förväntas, att den utredning av kommunalskattefrågan, som vid nämnda riksdag bebådades, jämväl uti ifrågavarande avseende skulle bli förämål för prövning, riksdagen bli i tillfälle att bedöma frågan i sammanhang därmed.

Uti avgiven reservation framhölls, att brännvinsförsäljningsbolagens befriande från kommunal skattskyldighet innebure en följdriktig konsekvens av riksdagens beslut att frigöra kommunerna från det ekonomiska intresset av brännvinshandeln, påyrkades ett instämmande i motionens syfte och hemställdes »att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt kommunalskattekommitterade att utreda, på vad sätt och under vilka former brännvinsbolagens kommunala skattskyldighet må upphöra.»

Med en formell ändring i reservanternas yrkande bifölls densamma av andra kammaren med 112 röster mot 76, under det att första kammaren med 84 röster mot 44 biföll utskottets avslags-

yrkande. Under den tid som gått sedan denna fråga bragtes inför riksdagen har riksdagen antagit en provisorisk förändring av bevillningsförfordningen och ändrade grunder för kommunal skattskyldighet i syfte att på ett mera rättvist sätt fördela utgifterna för kommunala behov och bidraga till utjämning av skattetrycket kommunerna emellan. Likväl kvarstår den orättvisa, som onekligen förefinnes uti förhållandet, att kommun, som inom sitt område har bolag, som enligt förenämnda förordning bedriver rörelse, indirekt erhåller bidrag till sin kommunala budget av den spritkonsumerande allmänheten inom det kontrollområde, som är tilldelat densamma. Likaså kvarstår den lockelse till bolagsbildning av här ifrågavarande slag för att tillföra den egna kommunen inkomster, och 1913 års riksdagsbeslut att frigöra kommunerna från ekonomiskt intresse av rusdryckshanteringen är sålunda icke i detta avseende fullt genomfört. Det förhållandet, att en kommuns fria beslutanderätt över rusdryckshandeln skall göras illusorisk genom att statsmakterna icke tagit steget fullt ut och befriat kommunerna från detta beroende av rusdrycksmedlen, måste alltid framstå såsom en inkonsekvens och av varje objektivt dömande anses såsom stridande mot grundprinciperna i vår nykterhetslagstiftning.

Att det icke är småsummor, som på detta sätt tillföras kommunerna, i stället för att ingå i statskassan, framgår av följande tablå över av systembolagen erlagda kommunalutskylder, nämligen:

År 1916.....	1,218,780 kronor	
» 1917.....	1,327,981	»
» 1918.....	1,439,295	»
» 1919.....	993,805	»

för sistnämnda år endast preliminär uppgift.

Med den numera ökade konsumtionen bliva givetvis beloppen betydligt högre, och för 1920 har sålunda av vinstmedlen reserverats omkring 3,200,000 kronor.

I övrigt torde alla skäl, som framfördes vid frågans behandling 1916, fortfarande gälla.

Då emellertid dessa vinstmedel, särskilt för mindre städer och samhällen, spela en väsentlig roll i budgeten och vid bestämmandet av vederbörande kommuns utgifter räknas som ett säkert givande skatteobjekt, torde en utredning måhända vara påkallad, för att ett

beslut i här avsedd riktning ej skall verka allt för överraskande. Densamma bör dock ej kräva längre tid än, att resultatet kan föreläggas nästa års riksdag.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning och till nästa riksdag framlägga förslag om, att bolag, som enligt bestämmelserna i par. 17, 18 och 19 i kungl. förordningen av den 14 juni 1917 uteslutande har till ändamål att idka handel med rusdrycker, må befrias från kommunal skattskyldighet.

Stockholm den 21 januari 1921.

Carl Ekman.

August Ljunggren.

A. Björkman.

Alfred Petré.
